
Aika 19.02.2026, klo 16:00

Paikka Etäkokous: Teams

Käsiteltävät asiat

§ 6 Kokouksen avaus ja läsnäolijat

§ 7 Muistion tarkastus

§ 8 Sitran megatrendit 2026

§ 9 LANUPE2035 -kokonaisuus

§ 10 Tulevaisuus- ja turvallisuusvaliokunta, talouden toteuma 1-12/2025

§ 11 Tulevaisuus- ja turvallisuusvaliokunnan talousarvio 2026

§ 12 Tiedoksi merkittävät asiat

Osallistujat

Roope Lehto, puheenjohtaja
Jocka Träskbäck, 1. varapuheenjohtaja
Janne Rauma, 2. varapuheenjohtaja
Anna-Sofia Kujansuu, sihteeri
Mikko Aaltonen
Henri Backman
Aino Halinen
Sonja Hietaranta
Heidi Jakara
Mia Joki
Kirsi Kaivonen
Jari Kinnunen
Jouni Neste
Minna Sarvijärvi
Iia-Elisabet Suomi
Jari Tuominen
Kristiina Lumme, STRATEGIAPÄÄLLIKKÖ
Teemu-Taavetti Toivonen, PELASTUSJOHTAJA

§ 6

Kokouksen avaus ja läsnäolijat

Valiokuntaohjelman mukaan valiokuntatyöskentelyssä noudatetaan soveltuvin osin hallintosäännön päätöksentekoa ja hallintomenettelyä koskevia määräyksiä.

Kokouksen puheenjohtaja avaa kokouksen ja toteaa läsnä olevat.

Kokouskutsun antaa puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja. Kokouskutsussa ilmoitetaan kokouksen aika ja paikka sekä käsiteltävät asiat.

Kokouskutsu lähetetään ensisijaisesti sähköisellä viestillä vähintään seitsemän (7) kalenteripäivää ennen kokousta jäsenille ja muille, joilla on läsnäolo-oikeus tai velvollisuus. Edellä mainitusta määräajasta voidaan poiketa, jos asian kiireellisyys sitä vaatii.

Ehdotus

Puheenjohtaja avaa kokoukseen ja todetaan läsnäolijat.

Tulevaisuus- ja turvallisuusvaliokunta päättää myöntää läsnäolo- ja puheoikeuden:

- Sitran johtava asiantuntija Mikko Dufvalle §:n 8 ajaksi,
- palvelulinjajohtaja Titta Pelttarille §:n 9 ajaksi,
- nuorisovaltuuston edustajalle koko kokouksen ajaksi.

§ 7

Muistion tarkastus

Valiokuntien kokouksista laaditaan valiokuntamuistio. Muistioon kirjataan valiokunnan keskustelujen keskeiset nostot ja huomiot. Valiokuntamuistiot ovat julkisia asiakirjoja.

Muistion tarkastaa kaksi kullakin kerralla sitä varten valittua jäsentä, ellei valiokunta ole päättänyt muistion tarkastamisesta muulla tavalla.

Muistio voidaan allekirjoittaa ja tarkastaa sähköisesti.

Ehdotus

Valitaan kaksi muistion tarkastajaa. Vuorossa Henri Backman ja Jari Tuominen. Varalla Sonja Hietaranta ja Minna Sarvijärvi.

§ 8

Sitran megatrendit 2026

3459/2026

Valmistelijat / lisätiedot:

Kristiina Lumme, STRATEGIAPÄÄLLIKKÖ, kristiina.lumme@pirha.fi

Sitra on tuottanut megatrendejä säännöllisesti yli kymmenen vuoden ajan. Megatrendit kuvaavat laajoja, hitaasti kehittyviä muutoksen kaaria ja kokoavat yhteen useista ilmiöistä muodostuvia kehityksen suuntia. Sitran megatrendien tarkoitus on tarjota kokonaiskuvaa erityisesti suomalaista yhteiskuntaa muovaamista muutoksista, reunaehdoista ja mahdollisuuksista. Raportit auttavat päätöksentekijöitä suunnittelemaan tulevaa sekä siirtymään reaktiivisesta toiminnasta kohti tavoitteellista, ennakoivaa uudistamista.

Vuoden 2026 Sitran megatrendikatsauksen nimi on Kohti uutta yhteiskuntasopimusta. Raportti korostaa neljää merkittävää kehityssuuntaa Suomelle:

- 1) Ihmiset ja kulttuuri: kohti pitkäikäisten yhteiskuntaa. Väestö ikääntyy, syntyvyys on matala ja maahanmuutto ylläpitää kasvua. Hyvinvointialueilla kasvaa tarve ennakoida sote-palvelujen kysyntää, vahvistaa kotihoitoa ja panostaa toimintakyvyn tukemiseen.
- 2) Valta ja politiikka: maailmanjärjestyksen murros. Kansainvälisessä tilanteessa epävarmuus kasvaa ja demokratian uudistumiskykyä mitataan. Hyvinvointialueiden on tärkeä kehittää asukasosallisuutta, läpinäkyvyyttä ja luotettavaa tiedonvälitystä.
- 3) Luonto ja resurssit: ympäristökriisi pakottaa uudistumaan. Luonnon kantokyky on ylitetty, ilmastonmuutoksen ja luontokadon seuraukset pahenevat. Tämä edellyttää myös hyvinvointialueilta ilmasto- ja luontovaikutusten huomioimista palvelujen suunnittelussa.
- 4) Teknologia ja talous: tekoäly muuttaa yhteiskunnan perustaa. Hyvinvointialueilla tekoäly ja digitaaliset ratkaisut voivat tukea päätöksentekoa, resurssien optimointia ja palvelujen saavutettavuutta.

Oheismateriaalina esittelydiat.

Ehdotus

Tulevaisuus- ja turvallisuusvaliokunta päättää merkitä Sitran megatrendit 2026 -esityksen ja keskustelun tiedoksi.

§ 9

LANUPE2035 -kokonaisuus

2873/2026

Valmistelijat / lisätiedot:

Titta Pelttari, PALVELULINJAJOHTAJA LANUPE, titta.pelttari@pirha.fi

Aluevaltuusto päätti 26.1.2026 hyvinvointialueen strategiasta vuosille 2026-2029. Strategia sisältää hyvinvointialueen toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteet sekä määrittää suunnan, periaatteet ja keskeisen sisällön hyvinvointialueen toiminnalle, kehittämiselle ja johtamiselle. Lasten, nuorten ja perheiden palvelulinjan toimintaa pitkällä aikajänteellä ohjaava LANUPE2035-kehittämissuunnitelma vastaa erityisesti hyvinvointialuestrategian kärjen Vaikuttavat palvelut tavoitekokonaisuuden alakokonaisuuteen Lapset ja nuoret saavat tukea oikeaan aikaan ja perheiden hyvinvointi vahvistuu.

Lasten, nuorten ja perheiden palveluiden järjestämisen pitkän aikavälin tavoitteena on asiakaslähtöinen ja kustannusvaikuttava palvelurakenne. Tavoitteena on, että lasten ja nuorten hyvinvointi ja terveys vahvistuvat ja sosiaalinen eriarvoisuus vähenee. Lisäksi tavoitellaan, että palveluiden jatkuvuus, saatavuus, laatu ja vaikuttavuus paranevat sekä kustannusten kasvua onnistutaan hillitsemään.

Palvelurakenteen uudistaminen ja palvelujen tuotanto- ja tarjontatavan modernisointi tämän päivän lapsiperheiden tarpeita vastaavaksi edellyttävät kokonaisvaltaista ja pitkällä aikajänteellä tehtävää systemaattista kehittämis- ja muutostyötä. LANUPE2035 kokoaa suunnitelman tämän toteuttamiseksi.

Lakisäateiset ja hyvinvointialueen valtuustolle samanaikaisesti päätöksentekoon tuotavat lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2026-2029 ja alueellinen neuvolasuunnitelma 2026-2029 tarkentavat ja konkretisoivat LANUPE2035-kehittämissuunnitelmaa meneillään olevalle valtuustokaudelle. Alueellinen opiskeluhoitosuunnitelma 2026-2029 on valmistelussa opetuksen järjestäjien kanssa ja tulee päätöksentekoon myöhemmässä vaiheessa. Suunnitelmissa on hyvin paljon samoja sisältöjä ja niillä on tiivis kytkös toisiinsa, joten tästä syystä valmistuneet suunnitelmat tuodaan samanaikaisesti käsittelyyn.

LANUPE2035-kehittämisohjelman laatiminen

Ohjelma on rakennettu palvelulinjan omana työnä ja sen kokoamisesta sekä toimittamisesta on vastannut suunnittelupäällikkö Marianne Aalto-Siir. Valmistelu käynnistyi palvelulinjan johtoryhmässä alkuvuonna 2025 ja kevään aikana hahmoteltiin eri työryhmissä suunnitelman painopisteitä ja kehittämisen kärkiteemoja.

Ensimmäinen luonnos LANUPE2035 –suunnitelmasta laitettiin kaikkien palvelulinjojen ammattilaisille, muiden palvelulinjan johtoryhmille, strategian vastuualueelle sekä sivistysjohtajille kommentoitavaksi syksyllä 2025. Omalle henkilöstölle sekä sivistysjohtajille annettiin ohjelmaluonnoksesta laajempi esittely. Kirjalliset ja suulliset palautteet on huomioitu suunnitelman kärkiteemoissa.

Valmistelussa on käytetty pohjana laajasti avoimen datan tilastotietoja mm. THL, Tilastokeskus, Sotkanet, Kela. Nykytila-analyysien pohjana on lisäksi käytetty asiakastietodataa Pirkan omista tietojärjestelmistä. Pirkanmaan lapsiperheasukkaiden ajatuksia kysyttiin osana laajennettujen aukioloaikojen asukaskyselyä.

Valmistelua on tehty samaan aikaan lakisääteisten lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma ja lastensuojelusuunnitelman, alueellisen neuvolasuunnitelman ja alueellisen opiskeluhoollon suunnitelman uudistamisen kanssa.

Nykytilan kuvaus ja keskeiset haasteet

Väestöennusteen mukaan alaikäisten määrä vähenee maltillisesti. Lapsiperheiden keskittyminen kaupunkeihin vahvistuu ja maahanmuuttajien osuus kasvaa nopeasti Tampereella ja kaupunkiseudulla.

Väestökehityksen lisäksi palvelujen tarpeeseen vaikuttavat lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnissa tapahtuvat muutokset. Valtaosa pirkanmaalaisista lapsista ja nuorista voi hyvin ja paremmin kuin aikaisemmin, mutta lasten ja nuorten hyvinvointierot ovat kasvaneet. Pienelle joukolle lapsia ja nuoria kasaantuu useita eri riskitekijöitä, jotka aiheuttavat palvelujen tarvetta. Lasten ja nuorten alkoholin ja huumeiden käyttö sekä tupakointi on yleisesti vähentynyt, mutta nuuskan ja sähkötupakan käyttö on korkealla tasolla. Ylipainoisten lasten ja nuorten määrä sekä vähäisesti nukkuvien ja liikuntaa harrastavien lasten ja nuorten osuus on korkealla tasolla.

Keskeinen haaste Pirkanmaalla on kodin ulkopuolelle sijoitettujen 0-17-vuotiaiden suuri määrä. Toinen merkittävä haaste liittyy lasten ja nuorten mielenterveyspalvelujen tarpeen kasvuun sekä riittämättömiin päihdepalveluihin. Haasteet mielenterveys- ja päihdepalvelujen saatavuudessa heijastuvat kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten määrän kehittymiseen. Samanaikaisesti eri organisaatioissa lapsiin ja perheisiin kohdennettavat säästöt aiheuttavat riskin lasten ja perheiden hyvinvoinnille sekä Pirkanmaan hyvinvointialueen palvelujen tarpeen kasvulle. Henkilöstön hyvinvointivajeet ja vaihtuvuus sekä tietopohjan vaillinaisuus haastavat palvelujen järjestämistä.

Kehittämisen kärjet

LANUPE2035-kehittämissuunnitelma koostuu viidestä kehittämisen kärjestä, näiden alle kootuista osatavoitteista ja näitä tarkentavista toimenpidekokonaisuuksista. Tehtävän työn määrä on suuri ja työ toimenpidekokonaisuuksien käynnistyy porrastetusti. LANUPE2035-suunnitelmaa tarkennetaan ja päivitetään toimintaympäristössä tapahtuvien muutosten myötä. Erityisesti tulevana vuosina tapahtuvat lainsäädäntöuudistukset voivat aiheuttaa merkittäviä tarkistamisen tarpeita erityisesti suunniteltuihin toimenpidekokonaisuuksiin ja niiden toteuttamiseen.

Kehittämisen kärjet sekä niiden keskeiset osatavoitteet ovat seuraavat:

1. Tuemme alle kouluikäisten lasten ja heidän perheidensä terveyttä, hyvinvointia sekä vanhemmuutta

Neuvolatoiminnan kehittämisessä huomioidaan asiakastarpeet sekä vaikuttavuus. Alle kouluikäisten lasten ja heidän perheidensä terveellisiä ja hyvinvointia edistäviä elämäntapoja sekä pikkulasten vanhempien ohjausta ja neuvontaa sekä vanhemmuuden tukemisen tapoja vahvistetaan.

2. Tarjoamme erityistä tukea tarvitseville lapsille ja heidän vanhemmilleen oikea-aikaista ja vaikuttavaa apua

Opiskeluhuollon toiminnassa huomioidaan lasten, nuorten ja heidän perheidensä muuttuvat tarpeet. Koulu- ja opiskeluikäisten lasten ja nuorten terveellisiä ja hyvinvointia edistäviä elämäntapoja vahvistetaan. Palveluiden ja hoidon porrastuksia ja asiakkaiden ohjautumista oikeisiin palveluihin selkeytetään. Lasten ja nuorten mielenterveys- ja päihdepalvelujen tarjonnan oikea-aikaisuutta ja vaikuttavuutta lisätään.

3. Toteutamme lapsiperheiden palvelut aiempaa laadukkaammin ja vaikuttavammin

Kehitetään ja vahvistetaan asiakasohjausta, palvelutarpeen arviointityöskentelyä sekä sosiaalityön muutostyöskentelyä. Vahvistetaan kotiin tarjottavien palvelujen tarjonnan oikea-aikaisuutta ja vaikuttavuutta. Kehitetään ja vahvistetaan sijaishuoltoa sekä väkivaltatyötä, koulujen ja lasten arkiympäristöjen turvallisuutta.

4. Varmistamme, että palvelulinjalla työskentelee osaava, ammattitaitoinen ja sitoutunut henkilöstö

Vahvistetaan asiakastarpeiden mukaista integraatiota keskeisillä yhdyspinnoilla ja laaditaan palvelupolkukuvaukset toimintatapojen selkeyttämiseksi. Palvelujen verkoston toimeenpanosuunnitelmaa edistetään strategian mukaisesti. Palvelujen laadun ja vaikuttavuuden toteutumista seurataan systemaattisesti. Keskeisistä palvelukokonaisuuksista on tehty tuotantotapa-analyysit ja palvelut järjestetään niiden perusteella. Vahvistetaan tiedolla johtamista.

Aluehallitus käsittelee LANUPE2025-kehittämisohjelmaluonnosta, Pirkanmaan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa sekä alueellista neuvolasuunnitelmaa kokouksessaan 30.3.2026 tai 13.4.2026.

Oheismateriaalina LANUPE2035-kehittämisohjelmaluonnos -esitysmateriaali, Pirkanmaan lasten ja nuorten hyvinvointivointisuunnitelma ja alueellinen neuvolasuunnitelmaluonnos.

Ehdotus

Tulevaisuus- ja turvallisuusvaliokunta päättää

1. merkitä LANUPE2035-kehittämissuunnitelman, Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman ja lastensuojelusuunnitelman 2026-2029 sekä alueellisen neuvolasuunnitelman 2026-2029 tiedoksi
2. jatkotoimista mahdollisen lausunnon antamiseksi.

§ 10

Tulevaisuus- ja turvallisuusvaliokunta, talouden toteuma 1-12/2025

2837/2025

Valmistelijat / lisätiedot:

Heidi Pyykkönen, HALLINTOPÄÄLLIKKÖ, heidi.pyykkonen@pirha.fi
Elli Kyösti, VALIOKUNTAKOORDINAATTORI, elli.kyosti@pirha.fi

Liitteet

1 Tulevaisuus- ja turvallisuusvaliokunnan talouden toteuma 1-12/2025

Pirkanmaan hyvinvointialueen aluevaltuusto on hyväksynyt 17.12.2024 § 135 hyvinvointialueen vuoden 2025 talousarvion sekä taloussuunnitelman vuosille 2025-2027. Demokratiakustannukset sisältyvät vuoden 2025 talousarviossa strateginen ohjaus ja järjestäminen -tehtäväalueen talousarvioon. Kustannukset ovat tehtäväalueella hallinnon toimialueen talousarviossa. Toimielinten vuoden 2025 talousarvion laadinnan lähtökohtana on ollut arvio toimielinten toteutuvista kustannuksista vuodelta 2024 sekä varautuminen valtuustokauden vaihtumiseen.

Kunkin toimielimen talouden toteumasta raportoidaan ko. toimielimelle 3-4 kertaa vuoden 2025 aikana. Raportointiaikataulussa huomioidaan kokouspalkkioiden, ansionmenetyskorvausten, matkakulujen ja muiden kulujen maksatusaikataulut sekä kirjanpitokausien valmistuminen.

Toteutuneet kustannukset ovat raportointikaudella yhteensä 24 237 €. Toteutuneet kustannukset jakautuvat henkilöstökustannuksiin (kokouspalkkiot ja ansionmenetyskorvaukset sivukuluineen), palvelujen ostoihin (kokoustarjoilut, matkakulut, ICT-kulut, koulutuskulut sekä mahdolliset asiantuntijapalvelut ja luentopalkkiot) sekä muihin toimintakuluihin (vuokratulut). Kustannuksissa on mukana kokouspalkkiot, ansionmenetyskorvaukset sekä matkakustannukset maksatuskaudelta 1.1.-31.3.2025.

Liitteenä Tulevaisuus- ja turvallisuusvaliokunnan talouden toteumaraportti 1.1.-31.12.2025.

Ehdotus

Tulevaisuus- ja turvallisuusvaliokunta päättää merkitä talouden toteuman 1-12/2025 tiedoksi.

§ 11

Tulevaisuus- ja turvallisuusvaliokunnan talousarvio 2026

2262/2026

Valmistelijat / lisätiedot:

Heidi Pyykkönen, HALLINTOPÄÄLLIKKÖ, heidi.pyykkonen@pirha.fi
Elli Kyösti, VALIOKUNTAKOORDINAATTORI, elli.kyosti@pirha.fi

Liitteet

1 Tulevaisuus- ja turvallisuusvaliokunta TA26

Hyvinvointialueen aluevaltuusto on hyväksynyt 8.12.2025 § 117 vuoden 2026 talousarvion sekä taloussuunnitelman vuosille 2026-2028. Demokratiakustannukset sisältyvät vuoden 2026 talousarviossa strateginen ohjaus ja järjestäminen - tehtäväalueeseen ja ovat osa yleishallinnon ja omistajaohjauksen vastuualueen talousarviota. Demokratiakokonaisuuden vuoden 2026 talousarvion lähtökohtana on ollut arvio toimielinten vuoden 2025 toteutuvista kustannuksista.

Demokratiakustannuksia seurataan ja raportoidaan kokonaisuutena, mutta seuranta tulee tehdä myös toimielinkohtaisesti. Kokoustapojen suunnittelulla toimielimet voivat kohdentaa käytettävissä olevaa budjettia haluamiinsa painopisteisiin.

Tulevaisuus- ja turvallisuusvaliokunnan budjetti vuodelle 2026 on 78 221 euroa. Kunkin toimielimen talouden toteumasta raportoidaan asianomaiselle toimielimelle 3-4 kertaa vuodessa.

Liitteenä tulevaisuus- ja turvallisuusvaliokunnan vuoden 2026 talousarvio.

Ehdotus

Tulevaisuus- ja turvallisuusvaliokunta päättää merkitä vuoden 2026 talousarvion tiedoksi.

§ 12

Tiedoksi merkittävät asiat

Liitteet

1 Pöytäkirjan ote, Aluevaltuusto 26.01.2026 klo 17.00

- Tiedoksi aluevaltuuston päätös 26.1.2026 § 6 (liite). Eronneen varajäsenen Wilhelmiina Höltän tilalle tulevaisuus- ja turvallisuusvaliokuntaan valittiin Katariina Aakus.
- Valiokunnan seuraava kokous pidetään 26.3.2026 klo 16.

Ehdotus

Tulevaisuus- ja turvallisuusvaliokunta päättää merkitä tiedoksi kokouksessa tiedotettavat asiat.